

Připravovaná novelizace vyhlášky č. 296/2012 Sb. ohledně vzhledu sanitních vozidel - čím více barev, tím více sanitka?

29.5.2024 - Drahomír Sigmund | Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje

V současnosti dochází po více jak deseti letech k novelizaci vyhlášky č. 296/2012 Sb., což je zcela bezpochyby dobře, protože po tak dlouhé době je potřeba minimální vybavení sanitních vozidel aktualizovat, a to i s ohledem na vývoj a pokrok a zapracování změn u věcí, které se během tohoto období naopak neosvědčily. Ten první cíl je i v rámci vypořádání připomínek k novelizaci vyhlášky prakticky až na drobné výjimky mezi poskytovateli zdravotních služeb nekonfliktní a na vybavení sanitních vozidel panuje celkem vzácná shoda. Pravým opakem je při vypořádání připomínek druhý sledovaný cíl, kterým je jakási unifikace vzhledu sanitních vozidel, kdy se žádný z poskytovatelů nechce vzdát své kombinace polepů a někteří k tomu používají i neférové argumenty.

Záměrem už prvního vydání vyhlášky č. 296/2012 Sb., o požadavcích na vybavení poskytovatele zdravotnické dopravní služby, poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele přepravy pacientů neodkladné péče dopravními prostředky a o požadavcích na tyto dopravní prostředky, bylo vzhled sanitních vozidel zdravotnické záchranné služby (ZZS) sjednotit po vzoru Hasičského záchranného sboru a Policie České republiky, kteří mají vozidla napříč Českou republikou de facto identická. Před vydáním vyhlášky v roce 2012 téměř všechny ZZS používaly žlutou karoserii s výraznými červenými doplňky reflexního polepu, každý trochu jinak a někteří si k tomu přidávali další barevné kombinace (modrou, zelenou, stříbrnou). Vyhláška ale přišla se zelenožlutou šachovnicí. Ze strany MZ ČR to bylo dokonce argumentováno, že je to z důvodu sjednocení v rámci Evropské unie, což jak můžeme vidět v praxi, pravda nebyla. Nicméně se ten druhý sledovaný cíl autorům vyhlášky nezdařil, protože ustanovení o vzhledu vozidla ZZS znělo, a zatím v platné vyhlášce stále zní:

„3. Základní barva karoserie vozidla je žlutá. Na bocích vozidla je umístěno retroreflexní značení v podobě pravidelně se střídajících obdélníkových polí zelené a žluté barvy o minimálním rozměru 590 × 300 mm v jednom nebo dvou vodorovných pruzích vytvářejících vzhled šachovnice, přičemž kratší strana obdélníkového pole určuje šíři pruhu. Vozidlo je dále na bocích výrazně označeno nápisem „Zdravotnická záchranná služba“ o minimální výšce písmen 150 mm a názvem poskytovatele zdravotnické záchranné služby a na střeše volací značkou radiostanice vozidla o minimální výšce písmen 150 mm.“

Poskytovatelé ZZS se sice přizpůsobili, někteří s větší nevolí, jiní ochotněji a na nově vyráběná vozidla do polepu zakomponovali zelenožlutý retroreflexní šachovnicový polep, ale jak bylo zvykem z minulosti, většina z nich si k tomu přidala své barvy a další doplňky. Tím vyhlášku neporušili, ale zamýšlená jednotnost byla ta tam. Připomenu, že v té době byla největším odpůrcem zavedení zelenožluté kombinace Zdravotnická záchranná služba Hlavního města Prahy.

Dnes je v připomínkovém řízení novela vyhlášky, která se opět snaží sjednotit vzhled sanitních vozidel, já se budu ve svém článku dále držet jen sanitních vozidel zdravotnické záchranné služby. Můj názor, jestli je ta snaha dobře nebo špatně je více méně neutrální. Chápu záměr ministerstva o unifikaci, jako je tomu u HZS a PČR, ale na druhou stranu chápu i poskytovatele ZZS, že se chtějí sanitními vozidly v rámci svého kraje trochu lišit od kraje jiného. Nacházím zde paralelu i ve stejnokrojích OOPP. Zatím co HZS a PČR mají v celé ČR naprosto stejné stejnokroje, každá ZZS má

zaměstnance vystrojené odlišně a někdy na rozdíl od sanitních vozidel až diametrálně odlišně. A tak nám v Olomouckém kraji se nelíbí, že bychom na naše vozidla, která striktně dodržují jen zelenožlutou retroreflexní kombinaci, měli přidat, jak bylo v původním návrhu vyhlášky, na zadní část sanitky tzv. Chevron, čili červenožlutou kombinaci šikmých pruhů přes celou zadní část, protože nám to evokuje KUKA vozy popelářů, technických služeb a silničářů, tak naopak ZZS HMP už se ve své tiskové zprávě vyhranila právě proti odebrání či zákazu použití červené barvy, jako doplňku k zelenožluté kombinaci. Je to prostě názor jednoho a názor druhého. Co mě ale překvapilo a nemohl jsem nechat bez odezvy, byla použitá argumentace ze strany ZZS HMP.

Cituji z tiskové zprávy ZZS HMP: *„Červená signální barva slouží v kombinaci se žlutou k rychlé identifikaci sanitních vozů v provozu jak řidiči, tak chodci. Navrhovaná zelená barva je z hlediska bezpečného rozpoznání zcela nevyhovující, odstín je temný a není dostatečně viditelný za zhoršených světelných podmínek, jako je déšť, mlha a podobně. Zelená barva v České republice navíc není pevně svázána s neodkladnou pomocí. V Evropě je zelená na sanitních vozech používána jen ve Velké Británii a několika dalších zemích, kde však odpovídá i provedení pracovních stejnokrojů a je pro oblast neodkladné péče zažitou barvou,“* říká Petr Kolouch, ředitel Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy.

Neznám jedinou studii, která by prokázala, že červená signální barva slouží se žlutou k rychlé identifikaci sanitních vozidel v provozu. Ano, dříve ne žluté, ale bílé sanitky, když byly označeny červeným křížem (dnes už modrou hvězdou života), tak se jim kolem dokola přidal ještě červený pruh. To je ale doba dávno minulá, kdy účastníci silničního provozu jezdili ve Škodě 100, Wartburgu 353, Trabantu 601, Ladě 20101 a Moskvici 412. Hned další argument mě ale jako hlavní sestru ZZS Olomouckého kraje musel nadzvednout ze židle. Jak mohou použít takovou žádnou odbornou studii nepodloženou podpásovku, že zelenožlutá retroreflexní kombinace je z hlediska bezpečného rozpoznání zcela nevyhovující, odstín je temný a není dostatečně viditelný za zhoršených světelných podmínek? Na ZZS OK jsme platnou vyhlášku ctili a sanitní vozidla vyrobená po roku 2012 máme v dikci vyhlášky polepená výhradně v kombinaci zelenožluté retroreflexe. **Za dobu více než deseti let používání této kombinace, jsme neměli jedinou nehodu, která by se dala spojit s nedostatečnou viditelností!** A když už tisková zpráva ZZS HMP uvádí, že ve Velké Británii a několika dalších zemí EU (asi se jim v těch vyspělých zemích viditelnost nezdá nedostatečná nebo dokonce nebezpečná) je tato kombinace spjata i s provedením jejich pracovních stejnokrojů, proč ZZS HMP se svou červenou kombinací na sanitních vozidlech ustoupila od používání stejnokrojů v provedení reflexní červené barvy, když je to podle nich ta nejbezpečnější a nejviditelnější barva a která dokonce také ladila s barevným provedením vozidel ZZS HMP a místo toho zaměstnancům pořídila stejnokroje, kde od prsou dolů dominuje naprosto tmavá barva? Dále se v tiskové zprávě ZZS HMP ještě uvádí, cituji: *„Nutnost přelepovat přední a zadní části vozů polepy v nové barvě by navíc pro záchranné služby znamenala další zbytečné náklady.“* Zde asi došlo jen k nepochopení, protože podmínky pro označení a vzhled sanitních vozidel by platily až pro vozidla vyrobená po platnosti novelizace a dokonce i s přechodným obdobím pro již vysoutěžená sanitní vozidla podle stávající legislativy, tudíž by náklady na přelepení sanitních vozidel v provozu byly nulové. Naopak, při výrobě a polepech nových sanitních vozidel se náklady s každou další přidanou barvou polepu zvyšují. Pokud by tedy MZ ČR dvojbarevnost u sanitních vozidel prosadilo, náklady by se zcela jistě snížili. Víme, že ve velmi blízké budoucnosti už nám EU nebude na nákup sanitních vozidel a jejich vybavení poskytovat dotace a tak jako zcela zásadnější problém vidím v nalezení systému financování obměny sanitního vozového parku ZZS z domácích zdrojů a samozřejmě co nejekonomičtěji.

Závěrem lze konstatovat, že jsou tři základní složky IZS. HZS používá barvy dvě, červenou a bílou, PČR také dvě barvy, modrou a žlutou (a nevidí v tom bezpečnostní riziko) a vozidla ZZS by měla také jednotně dvě barvy, zelenou a žlutou.

Odkaz na tiskovou zprávu ZZS HMP.

https://www.zzshmp.cz/wp-content/uploads/2024/05/TZ_Temne-zelena-na-sanitnich-vozech.-Prazska-zachranna-sluzba-doporucuje-zachovat-cervenou-barvu.pdf

<https://www.zzsol.cz/aktuality/Pripravovana-novelizace-vyhlaskey-c-296-2012-Sb-ohledne-vzhledu-sanitnich-vozidel-cim-vice-barev-tim-vice-sanitka-314>